ERHVERVSSTYRELSEN

Problemkatalog

Første fase af servicetjekket for Rød løber for produktionsvirksomheder

DANSK ERHVERV

Dansk Industri

GREEN POWER DENMARK

Lægemiddelindustri foreningen

Oktober 2026

Erhvervspanelet for
Rød Løber for Produktionsvirksomheder

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse **2**

Introduktion **3**

Tema 1: Miljøgodkendelser, branchebekendtgørelser og standardvilkår **5**
1.1 Miljøgodkendelser er unødigt ufleksible 5
1.2 Manglende bagatelgrænser for miljøgodkendelsespligt skaber lange sagsbehandlingsforløb 6
1.3 Manglende mulighed for at påbegynde bygge- og anlægsarbejde før endelige miljøgodkendelse giver stop mellem myndighedsafgørelser 6
1.4 Begrænset anvendelse af branchebekendtgørelse og standardvilkår medfører unødigt ressourceforbrug hos virksomheder og myndigheder 7

Tema 2: VVM og Naturbeskyttelsesloven **9**
2.1 Områdebaserede miljøvurderinger for samlede geografiske zoner 9
2.2 Uensartede krav til virksomheder om, hvad der er VVM-pligtigt, skaber usikkerhed 10
2.3 Usikkerhed om forpligtelser under habitatdirektivet og vandrammedirektivet bremser produktionskapaciteten 10

Tema 3: Risikovirksomheder **13**
3.1 Udfordringer med koordinering og strømlining af krav i sagsbehandling og tilsyn med risikovirksomheder 13

Tema 4: Digitalisering **16**
4.1 Utidssvarende digitale løsninger udgør en barriere for effektive sagsforløb 16
4.2 Behov for øget digitalisering af miljøgodkendelser 16
4.3 Manglende digitale værktøjer til virksomheder og myndigheder ved screening for miljøvurderingspligt 17

Tema 5: Klager **19**
5.1 Lange sagsbehandlingstider og utilstrækkelig orientering af virksomhederne ved klager 19
5.2 Uforholdsvis mange hjemvisninger af sager 19

Tema 6: Jord **21**
6.1 Uklare regler og myndighedsansvar hindrer håndtering af PFAS-holdig jord 21
6.2 Manglende systematik i retningslinjer for genanvendelse af jord 21

Tema 7: Vand **24**
7.1 Udfordringer med at komme af med spildevand fra produktion 24
7.2 Sikring af stabil vandforsyning og anvendelse af forskellige vandkvaliteter 25

Tema 8: El **27**
8.1 Udfordringer med elforsyning 27

Introduktion

Der er behov for at styrke rammevilkårene for danske produktionsvirksomheder, så Danmark er et attraktivt land at investere og placere arbejdspladser i. Virksomheder oplever imidlertid uigennemskuelige godkendelsesprocesser og lange sagsbehandlingsforløb, når de skal etablere eller udvide produktionsfaciliteter.

Det følger af *Aftale om Rød løber for produktionsvirksomheder* af 21. november 2024, at der skal gennemføres et servicetjek af de regulatoriske rammer for udstedelse af tilladelser til at udvide og etablere produktion med henblik på regelforenkling.

I henhold til den politiske aftale er der lagt op til, at servicetjekket afdækker de nuværende reguleringsmæssige rammer i hhv. EU-retten og den nationale regulering for tilladelser til etablering og udvidelse af produktionsfaciliteter i Danmark. Servicetjekket skal belyse, hvorvidt der er grundlag for justering af de lovgivningsmæssige rammer for udstedelse af tilladelser, så der er færre hensyn, der skal afvejes mod hinanden, og at myndighedsbehandling af sådanne sager kan foregå hurtigere og evt. i mere parallelle forløb.

Servicetjekket gennemføres i to faser. I første fase har erhvervsorganisationerne og virksomhederne i Erhvervspanel for Rød løber for produktionsvirksomheder udarbejdet nærværende problemkatalog, som udpeger en række udfordringer med de lovgivningsmæssige rammer og myndighedsprocesser i forbindelse med udstedelse af tilladelser. Herefter følger en anden fase i 2026, hvor myndighederne udarbejder et svar på problemkataloget med forslag til løsninger på udfordringerne.

Udfordringerne falder inden for otte overordnede temaer. Ved nogle af udfordringerne er der oplistet regulering, som ifølge erhvervsorganisationerne og virksomhederne relaterer sig til udfordringerne. Det bemærkes, at listerne ikke er udtømmende.

Udover at arbejde med de lovgivningsmæssige rammer for udstedelse af tilladelser har Erhvervspanelet også valgt at sætte fokus på fortolkning af lovgivning og brug af undtagelsesbestemmelser, styrket vejledning og digitalisering. Der er særligt fokus på de regler, som mange produktionsvirksomheder eller myndigheder oplever som udfordrende og på regler, som er meget udfordrende for udvalgte virksomheder eller brancher.

Udfordringerne i problemkataloget er identificeret af erhvervsorganisationerne i Erhvervspanelet for Rød løber for produktionsvirksomheder, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Lif – Lægemiddelindustriforeningen og Green Power Denmark med inddragelse af virksomheder. Med henblik på at faktatjekke udfordringerne i problemkataloget har Miljøstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Nævnenes Hus, Energistyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen, Arbejdstilsynet og KL været inddraget i arbejdet.

1 Tema 1: Miljøgodkendelser, branchebekendtgørelser og standardvilkår

1.1 Miljøgodkendelser er unødigt ufleksible

Virksomheder oplever, at miljøgodkendelser i Danmark er for detaljerede og ufleksible, fordi de er bundet op på konkrete anlæg, processer og teknologier. Det betyder, at selv mindre ændringer i virksomhedernes produktion kan kræve nye miljøgodkendelser, selvom miljøpåvirkningen ikke ændres. Virksomhederne oplever, at der mangler større fleksibilitet til løbende at optimere og tilpasse produktionen indenfor de fastsatte miljøgrænser. Det kan hertil afklares, hvorfor gældende mulighed for fleksibel miljøgodkendelse (rummelig miljøgodkendelse i §36 i miljøbeskyttelsesloven) ikke anvendes af myndigheder og virksomheder.

Relevant regulering

- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093 af 11/10/2024) – særligt §33 om godkendelse af listevirksomheder
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomheder (BEK nr. 1027 af 02/09/2024)
- BAT-konklusioner (Best Available Techniques) jf. EU-direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED-direktivet), revideret ved direktiv 2024/1785/EU

Case

I dag gives miljøgodkendelser ud fra det helt konkrete produktionsanlæg og de konkrete processer på anlægget. Disse processer er grundlag for myndighedernes vurderinger af emissionerne fra anlægget. Enhver senere ændring eller tilpasning af anlægget eller produktionsprocessen, skal igennem en ny, fuld godkendelsesproces hos myndighederne – også selvom det er en mindre ændring, der er tale om. Det gælder også indførsel af teknologi, der udleder mindre og ressourcebesparende tiltag.

1.2 Manglende bagatelgrænser for miljøgodkendelsespligt skaber lange sagsbehandlingsforløb

Det er en udfordring for virksomhederne, at der ikke er bagatelgrænser for miljøgodkendelsespligt ved udvidelse og ændringer af produktionen. Inden for de gældende regler kan der ikke foregå en væsentlighedsbetragtning, hvilket betyder, at virksomheder ofte skal søge om miljøgodkendelse, selv når der blot er tale om mindre tekniske justeringer eller procesoptimeringer, som reducerer eller fastholder den samlede miljøbelastning. Resultatet er lange sagsforløb, administrative omkostninger og forsinkelser i investeringer.

Virksomhederne oplever samtidig, at praksis for, hvornår der er godkendelsespligt, varierer mellem kommuner og statslige myndigheder. Det kan skyldes, at der ikke findes en fælles definition af øget forurening i gældende regler og dermed, hvornår en ændring kræver en ny miljøgodkendelse.

Relevant regulering

- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093 af 11/10/2024) – §33 om krav godkendelse af listevirksomheder
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomheder (BEK nr. 1027 af 02/09/2024) – implementerer de nærmere krav om miljøgodkendelse
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening)
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1785 af 24. april 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening

1.3 Manglende mulighed for at påbegynde bygge- og anlægsarbejde før endelige miljøgodkendelse giver stop mellem myndighedsafgørelser

Der er behov for at nedbringe barriererne for, at virksomheder kan påbegynde forberedende bygge- og anlægsarbejder på eget ansvar før, at den endelige miljøgodkendelse foreligger, når de nødvendige miljø- og forureningsoplysninger er belyst af virksomheden. Dette vurderes at kunne forkorte den samlede etableringstid for produktionsanlæg og reducere risikoen for lange stop mellem myndighedsafgørelser.

Relevant regulering

- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093 af 11/10/2024) – §33, stk. 2 om tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder på listevirksomheder
- Bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (BEK nr. 25/04/2016) - § 13, stk. 3 om tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder på kolonne 3-risikovirksomheder
- Miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 03/01/2023) – krav om miljøkonsekvens-vurdering (VVM)

1.4 Begrænset anvendelse af branchebekendtgørelse og standardvilkår medfører unødigt ressourceforbrug hos virksomheder og myndigheder

I dag kræver virksomheder, der har den samme miljøpåvirkning, ofte individuelle miljøgodkendelser. Det betyder mange enkeltsagsvurderinger, selv hvor miljøpåvirkningen og procesforholdene er identiske. Hvis flere virksomheder kan omfattes af standardvilkår og branchebekendtgørelser, så kan sagsbehandlingen blive hurtigere, mere forudsigelige og mindre ressourcekrævende for både myndigheder og virksomheder.

Relevant regulering

- Branchebekendtgørelser udstedt af Miljøstyrelsen – fx for autoværksteder (BEK nr. 908 af 30/08/2019) og maskinværksteder (BEK nr. 1477 af 12/12/2017)
- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093 af 11/10/2024) – §33 om miljøgodkendelser
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomheder (BEK nr. 1458 af 07/12/2018)
- Standardvilkårsbekendtgørelsen (BEK nr. 2079 af 15/11/2021)

2 Tema 2: VVM og Naturbeskyttelsesloven

2.1 Områdebaserede miljøvurderinger for samlede geografiske zoner

I dag gennemfører virksomheder hver for sig en del undersøgelser som led i en miljøvurdering af projekter, selv når flere projekter ligger i samme geografiske område, hvor der måske allerede har været taget højde for fx artstælling eller øvrige forpligtelser, der følger af VVM-direktivet eller SEA-direktivet. Det bør undersøges, om der er mulighed for at lave en arealscreening, der så vidt muligt samlet kan afdække de arealtilstande, der kan forpligte under naturdirektiverne. Det er desuden en udfordring, at der mangler sammenhæng mellem resultatet af miljøvurderingen af planer og programmer og miljøvurderingen af projekter.

Relevant regulering

- EU's VVM-direktiv (2011/92/EU, ændret ved 2014/52/EU) – retter sig mod projekter, ikke områder
- EU's direktiv om strategisk Miljøvurdering – retter sig mod offentlige planer (SEA direktivet)
- Miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 03/01/2023)

Case

Langt de fleste miljøvurderingsager starter fra "scratch" i Danmark, da myndigheder normalt ikke offentliggør data fra miljøvurderingsager. Alene dataindsamling i sager, som er berørt af arter omfattet af habitatdirektivet, kan tage op til to år, hvilket kan gøre processen for miljøvurdering meget lang. Dette gælder også selvom det er en mindre ændring, som flytning af en tank, der er en del af et i øvrigt godkendt anlæg.

I Irland har myndighederne ved bl.a. IDA (Ireland's Foreign Direct Investment Agency) igennem en længere årrække arbejdet med udvikling af industriparker. For at sikre at særligt udenlandske produktionsvirksomheder hurtigt kan etablere sig i parkerne, udarbejder myndighederne på forhånd overordnede miljøvurderinger og planlægning for bestemte typer virksomheder (fx life science-virksomheder) i parkerne. Det betyder, at de virksomheder, som falder inden for rammerne af de overordnede miljøvurderinger og den planlægning, der på forhånd er foretaget i parkerne, kan opnå de nødvendige godkendelser til at etablere sig i parkerne inden for 3 måneder.

2.2 Uensartede krav til virksomheder om, hvad der er VVM-pligtigt, skaber usikkerhed

Det er virksomhedernes oplevelse, at der er uensartede krav i forskellige kommuner i forhold til, hvad der er VVM-pligtigt. Desuden er det oplevelsen, at der pålægges VVM-forpligtelser i højere grad i Danmark end andre lande. Det medfører ringere konkurrenceevne for danske virksomheder, som pålægges en administrativ byrde, som nogle af deres konkurrenter i andre lande ikke lider under.

Der er desuden ingen klare bagatelgrænser i den danske VVM-lovgivning, hvilket betyder, at selv mindre projekter uden væsentlig miljøpåvirkning risikerer at blive underlagt tidskrævende miljøscreenings- og vurderingsprocesser.

Relevant regulering

- Miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 03/01/2023) – implementering af VVM i Danmark
- Miljøvurderingsdirektivet (EU-direktiv 2011/92/EU som ændret ved direktiv 2014/52/EU)
- Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Case

Når der ikke er bagatelgrænser i miljøvurderingsreglerne, skal virksomhederne anvende det fulde regelsæt, hvad enten de vil flytte en lagertank, et cykelskur eller en kontorbygning, når virksomheder er underlagt miljøvurderingspligt.

2.3 Usikkerhed om forpligtelser under habitatdirektivet og vandrammedirektivet bremser produktionskapaciteten

Habitatdirektivet og vandrammedirektivet udgør to af de helt store udfordringer for produktionsvirksomheder, når der skal udarbejdes miljøkonsekvensvurderinger. Virksomhederne oplever en generel usikkerhed om kravene, ligesom praksisændringer baseret på klagenævnsafgørelser skaber uensartethed i sagsbehandlingen. Dette medvirker til, at der opstår en høj grad af usikkerhed omkring virksomhedernes forpligtigelser og forventningerne til sagsbehandlingstider.

Relevant regulering

- Rådets direktiv 92/43 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet)
- Rådets direktiv nr. 79/409 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet)
- Vandrammedirektivet (direktiv 2000/60/EF)
- Lov om vandplanlægning
- Miljømålsloven
- Habitatbekendtgørelsen

3 Tema 3: Risikovirksomheder

3.1 Udfordringer med koordinering og strømlining af krav i sagsbehandling og tilsyn med risikovirksomheder

En risikovirksomhed er en virksomhed, hvor der kan anvendes eller opbevares farlige stoffer over en vis mængde.

Regulering af risikovirksomheder er kendetegnet ved, at der er flere myndigheder involveret på tværs af stat og kommune. I risikosamarbejdet kan bl.a. indgå kommunerne, det kommunale redningsberedskab, Beredskabsstyrelsen, Miljøstyrelsen, politiet, Sikkerhedsstyrelsen, Arbejdstilsynet med flere.

En række risikovirksomheder ser behov for øget ensartethed, klarhed og proportionalitet i både den administrative praksis og den lovgivningsmæssige ramme, der gælder for håndtering af risikovirksomheder i Danmark. Virksomhederne peger således på, at de kan blive mødt af uensartet sagsbehandling og dokumentationskrav på tværs af myndigheder, både ved nyetableringer og tilsyn.

Der kan fx være tale om, at kommuner på tværs af kommunegrænser ser meget forskelligt på virksomhedens risikoaktiviteter i bymæssig bebyggelse, hvor virksomhederne ikke selv mener, at der burde være større forskelle i krav og vurdering.

Den danske risikobekendtgørelse har implementeret reglerne strengere end Sevesodirektivet i forbindelse med vurderingen af to stoffer. Der er således tale om en overimplementering af direktivet afledt af en fyrværkeriulykke i Seest ved Kolding. Der er ligeledes eksempler på, at der stilles krav om redegørelse for stoffer, der falder uden for risikobekendtgørelsens liste. Derudover er der eksempler på, at der kan blive stillet krav, som ikke er proportionelle dvs., at kolonne 2 virksomheder skal leve op til reglerne for kolonne 3 virksomheder.

Nogle virksomhederne kan også opleve udfordringer med, at der på et tidligt tidspunkt i virksomhedernes projektudvikling kan blive stillet krav om meget detaljerede risikovurderinger. Dette gælder særligt for anlæg inden for grøn omstilling, hvor de tekniske løsninger endnu ikke er endeligt udviklet.

Risikohåndbogen indeholder i dag ikke tilstrækkelig specifik, relevant og handlingsanvisende vejledning. Virksomhederne ønsker også, at data og dokumentation i videst mulig grad genbruges på tværs af kommuner ifm. risikoaccept og terrorvurderinger. Derudover har flere virksomheder været igennem langstrakte sagsforløb, hvor myndighederne løbende anmoder om ny dokumentation.

Nogle virksomheder har eksempler på, at der er blevet udleveret komplette sikkerhedsdokumenter til offentligheden ved aktindsigter, som både kan indeholde forretningskritiske oplysninger og udgøre en sikkerhedsrisiko.

Case

En række virksomheder har lokationer i flere kommuner. I nogle tilfælde oplever virksomhederne forskel på, hvilke data og grundlag, kommunerne kræver og sagsbehandler ud fra. Dette på trods af, at virksomhederne mener, at der er tale om ensartede aktiviteter og sammenlignelige forhold for naboer og bymæssig bebyggelse på deres lokationer på tværs af kommunerne.

Data på risikoområdet er mange og komplicerede, og virksomheder oplever, at data ikke kan genbruges hos forskellige myndigheder. Der opleves desuden forskellige formater for alt fra sikkerhedsdokumentation til sikkerhedsrapporter og terrorvurderinger.

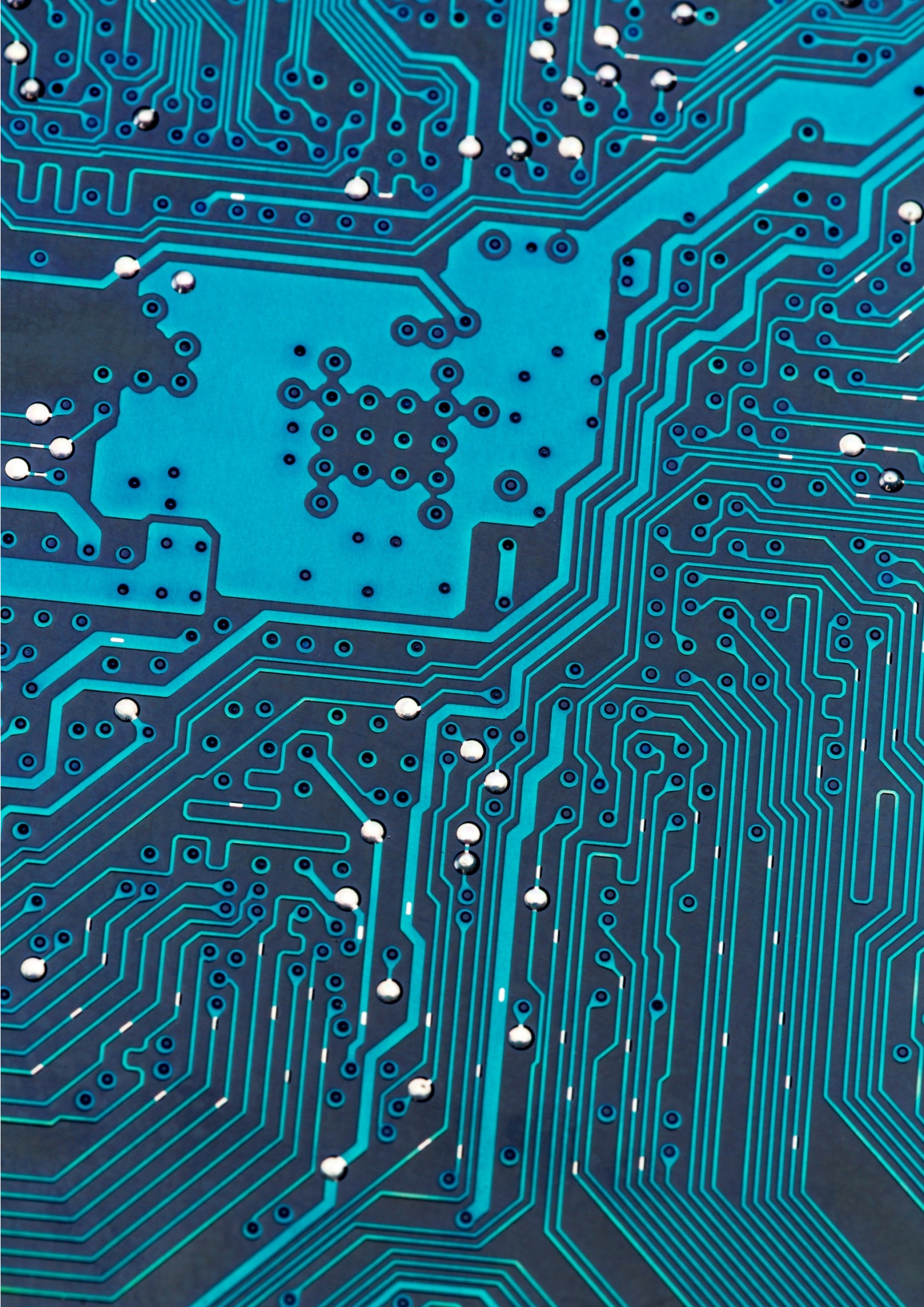

4 Tema 4: Digitalisering

4.1 Utidssvarende digitale løsninger udgør en barriere for effektive sagsforløb

Godkendelsesprocessen for etablering af produktionsanlæg går på tværs af mange myndigheder og it-systemer, som ikke understøtter, at data kan deles og genbruges mellem myndigheder på tværs af ansøgninger og i sagsbehandlingen.

Det betyder, at virksomhederne oplever at skulle aflevere mange af de samme projektinformationer hos forskellige myndigheder. For myndighederne er det en udfordring, at ansøgningsmaterialet løbende skal opdateres flere forskellige steder, når der sker ændringer i projektet, der søges godkendelse til, ligesom der ikke genereres strukturerede datasæt, der er nødvendige for at kunne udvikle og anvende nye digitale værktøjer med AI og Machine learning, der ville kunne aflaste og effektivisere ansøgningsprocesser og sagsbehandling.

4.2 Behov for øget digitalisering af miljøgodkendelser

Den eksisterende digitale understøttelse til udarbejdelse og offentliggørelse af miljøgodkendelser er utilstrækkelig og baseret på manuelle, besværlige processer. Det giver mindre overblik og transparens og gør godkendelsesprocessen mere krævende både for virksomheder og for myndigheder.

Sagsbehandlingen foregår manuelt og er tidskrævende, da de nuværende IT-systemer (Digital Miljø administration (DMA) og Byg og Miljø (BOM) kun i ringe grad understøtter sagsbehandlingen. En miljøgodkendelse kan bestå af mere end 20 PDF-dokumenter, som hver især indeholder vilkår for anlæggets drift. Der er for større og komplekse virksomheder ofte tale om flere hundrede vilkår. Det gør det vanskeligt at overskue - både for myndigheden og for virksomheden - hvilke af de mange vilkår, der fortsat er gældende og hvad der føres tilsyn med.

Endelig er digitalisering af miljøgodkendelser også en forudsætning for anvendelse af AI-værktøjer til understøttelse af blandt andet godkendelsesprocesser og et mere effektivt tilsyn. Data er i dag ikke tilgængelig på en måde, hvor AI hensigtsmæssigt kan anvendes. Der

skal i arbejdet tages højde for de sikkerhedsmæssige hensyn, virksomhederne har.

4.3 Manglende digitale værktøjer til virksomheder og myndigheder ved screening for miljøvurderingspligt

Virksomhederne mangler hjælp og værktøjer til at udfylde screeningsansøgningen for deres projekt på en hensigtsmæssig og fyldestgørende måde, så myndighederne får de nødvendige oplysninger til at kunne screene ansøgningen for miljøvurderingspligt effektivt og med det korrekte udfald.

Myndighederne efterspørger flere guidelines og værktøjer til effektivt at kunne tolke relevante regler og til at kunne foretage en effektiv screening af ansøgningerne om miljøvurdering.

Relevant regulering

- EU's VVM-direktiv (direktiv 2011/92/EU, implementeret ved Miljøvurderingsloven, med tilhørende bekendtgørelser og vejledningsmateriale (Miljøvurdering af konkrete projekter - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø)

5 Tema 5: Klager

5.1 Lange sagsbehandlingstider og utilstrækkelig orientering af virksomhederne ved klager

Når en førsteinstans (fx en kommune) træffer afgørelse om etablering eller udvidelse af produktionsvirksomheder, kan man klage til et uafhængigt domstolslignende nævn, som påser, om afgørelsen har levet op til lovgivningen. Virksomhederne er ikke part i en klagesag, som omfatter dem selv, medmindre de selv har klaget. Det er en udfordring for virksomhederne, hvis de ikke løbende, automatisk orienteres om status på klagesagen og eventuelt kan bidrage med udfyldende oplysninger. Virksomhederne oplever endvidere, at de ofte først får at vide, at klagenævnene er forpligtede til at prøve EU-retten og forvaltningsretten, når der træffes afgørelse i en klagesag. Det kan gøre det svært for virksomhederne at bidrage til oplysning af sagen, så der sikres et korrekt og tilstrækkeligt grundlag for afgørelsen. Nævnene prøver som udgangspunkt kun det, der klages over, men er også forpligtede til at påse, om afgørelsen overholder EU-retten og forvaltningsretlige krav om fx habilitet. Når klagenævnet tager ikke-påklagede elementer i en sag op, oplever virksomhederne længere processer og større risiko for hjemvisning.

5.2 Uforholdsvis mange hjemvisninger af sager

Hvis kommunens eller en anden førsteinstans afgørelse ikke lever op til lovgivningen, vil nævnet hjemvise sagen til fornyet behandling. Det indebærer, at førsteinstansen skal vurdere, hvilke dele af sagen, der skal genbehandles. Det kan være en udfordring, at sagen ofte synes at starte forfra, hvis sagen hjemvises til fornyet behandling. Nævnene hjemviser generelt ca. hver femte sag. Det er en udfordring for virksomhederne, da det fører til yderligere ventetid. De mange hjemvisninger kan skyldes, at lovgivningen og de konkrete forhold er komplekse, at der ikke er tilstrækkelig vejledning af virksomheder, deres rådgivere eller førsteinstanserne, eller at reglerne er utilstrækkelige ift. at anvise, hvordan opdatering af projektgrundlag kan foregå.

6 Tema 6: Jord

6.1 Uklare regler og myndighedsansvar hindrer håndtering af PFAS-holdig jord

Det er en udfordring for virksomheder, at det er svært at bortskaffe forurenet PFAS-holdig jord i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde til etablering og udvidelse af produktion. Kommunerne modtager fx anmeldelser om flytning af jord, der flyttes fra arealer, der er kortlagte, områdeklassificeret eller arealer, der anvendes som offentlig vej. I den forbindelse er det virksomhedernes oplevelser, at der mangler nationale, ensartede retningslinjer og relevante grænseværdier for håndtering af PFAS-forurenet jord. Det skaber usikkerhed og vanskeliggør etablering af effektive løsninger til håndtering og genanvendelse af jorden.

6.2 Manglende systematik i retningslinjer for genanvendelse af jord

Virksomhederne oplever, at det er svært at få mulighed for at genbruge jord ifm. bygge- og anlægsprojekter.

Jordflytningsbekendtgørelsen stiller nationale krav til analyse og prøvetagning. Der er dog ikke tale om en udtømmende liste af analyseparametre, men alene minimumskrav. Kommunen skal i en konkret sag stille de nødvendige krav til analyser og prøvetagning udover de krav, som jordflytningsbekendtgørelsen stiller, hvis der er viden om specifikke aktiviteter, der er relevante for det pågældende areal. Det er derfor kommunerne der tager stilling til, hvordan kravene i jordflytningsbekendtgørelsen i praksis håndteres.

Der er derudover ingen krav om certificering eller anden autorisation, der kan sikre korrekt og pålidelig prøvetagning af jord, ligesom prøvetagning ikke er koblet til jordklasser og anvendelseskrav, der hvor jorden skal bruges igen i nye projekter. Dette opleves usammenhængende og skaber forvirring for virksomhederne.

Der blev i januar 2026 indgået en politisk aftale, som indeholder en handlingsplan med 15 initiativer, der skal skærpe kontrollen, styrke sporbarheden og indføre hårdere straffe for ulovlig håndtering af jord og byggeaffald. Et af initiativerne er udviklingen af et nyt IT-system. Systemet skal forbedre informationsdelingen ved flytning af

jord mellem kommuner og dermed styrke mulighederne for tilsyn og kontrol.

7 Tema 7: Vand

7.1 Udfordringer med at komme af med spildevand fra produktion

Produktionsvirksomheder oplever udfordringer med at få nye eller reviderede tilslutningstilladelser, idet det offentlige renseanlæg, med nye tilslutninger, har svært ved at leve op til nye miljøkrav. Det gør det vanskeligt for produktionsvirksomheder at tilpasse eller udvide deres produktion. Den netop reviderede tilslutningsvejledning lægger samtidig op til skærpede vilkår for virksomheders tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg.

Der har gennem de seneste år været rejst klagesager i Miljø- og Fødevareklagenævnet i forhold til udledning af miljøfarlige forurenede stoffer til vandmiljøet. En nylig klagesag om en virksomheds udledningstilladelse har fx medført, at der pt. er uklarhed om gældende vejledninger på området. Virksomhederne oplever lange sagsbehandlingstider på udledningstilladelser og tilslutningstilladelser og oplever derved uklarhed om deres rammevilkår og udviklingsmuligheder. Det gør udvidelse og ændringer i produktionen vanskelig, medfører en stor investeringsusikkerhed og fastholder virksomheder på gamle miljøgodkendelser i længere tid end nødvendigt, hvilket forsinker implementeringen af ny miljøteknologi. Virksomhederne oplever endvidere en tilbageholdenhed hos tilladelsesmyndighederne (primært kommunerne) til at gennemføre en reel individuel vurdering, hvor elementer som vandgenbrug i virksomheden og sammenhæng mellem mængde og koncentration inddrages. Det hæmmer yderligere virksomhedernes muligheder for at indføre nye mere effektive metoder i produktionen.

Relevant regulering

- EU's Vandrammedirektiv (direktiv 2000/60/EF)
- Indsatsbekendtgørelsen (BEK nr. 797/2023)
- Lov om vandplanlægning (LBK nr. 126/2017)
- EU's Byspildevandsdirektiv (direktiv 91/271/EØF/direktiv 2024/3019)
- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093/2024)
- Spildevandsbekendtgørelsen (BEK nr. 866/2025)

7.2 Sikring af stabil vandforsyning og anvendelse af forskellige vandkvaliteter

Der er behov for at fremme, at produktionsvirksomheders vandforbrug i drikkevandskvalitet, efter behov, kan dækkes af andre vandtyper end grundvand, herunder undtagelsesvis overfladevand eller afsaltet havvand. Yderligere bør der i højere grad, hvor virksomhedens behov ikke er drikkevandskvalitet, anvendes teknisk vand efter princippet om at anvende forskellige typer vand i produktionen afhængigt af formål (water fit for purpose). Det noteres, at Miljø- og Ligestillingsministeriet i forlængelse af *Aftale om Strategi for life science 2024-2027* har afsøgt mulighederne for bedre anvendelse af vand i farmaceutisk produktion. I den forbindelse har ministeriet også afholdt et møde med brancheorganisationer. Det noteres, at regeringen har ændret drikkevandsbekendtgørelsen og udstedt en ny bekendtgørelse om afsaltning af havvand til drikkevand, som blandt andet skal bidrage til, at produktionsvirksomheder kan få bedre adgang til vand til bl.a. lægemiddelproduktion. Det noteres desuden, at nye regler om teknisk vand trådte i kraft den 1. juli 2025 og muliggør levering af vand, der ikke er drikkevand. Loven giver mulighed for at bruge teknisk vand uden om kravene i vandsektorloven. Det følger derudover af EU-regler, at fremstilling af lægemidler skal bruge drikkevand. Teknisk vand er ikke drikkevand, men drikkevand kan indvindes fra hav-, overflade- og grundvand. Der er behov for en nærmere afdækning af, i hvilket omfang de reguleringsmæssige og økonomiske rammer på vandområdet kan bidrage til at afhjælpe problemstillingen om stabil vandforsyning. Det noteres, at Vandreguleringsudvalget arbejder på anbefalinger til regeringen om udformningen af den fremadrettede økonomiske regulering af vandsektoren.

Dette vil samfundsmæssigt bidrage til mere bæredygtig brug af Danmarks vandressourcer samtidig med, at der sikres en stabil og tilstrækkelig vandforsyning, så virksomheder også i fremtiden kan etablere og udvide produktion i Danmark.

Relevant regulering

- Lov om forsyning med teknisk vand
- Vandforsyningsloven (som implementerer drikkevandsdirektiver)
- Drikkevandsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg)
- Økonomisk regulering i vandsektoren, herunder Vandsektorloven og Bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber

8 Tema 8: El

8.1 Udfordringer med elforsyning

For produktionsvirksomheder er adgang til tilstrækkelig, stabil – og gerne grøn – strøm til rimelige priser samt tilkobling til elnettet inden for rimelige tidshorisonter et afgørende parameter i forhold til beslutning om etablering og udvidelse af produktionsfaciliteter. Skal virksomhederne fortsætte med at øge produktionskapacitet og investeringer i produktionsfaciliteter i Danmark, skal der være sikkerhed for, at der er adgang til en effektiv elforsyningsinfrastruktur af høj kvalitet.

Lige nu oplever flere store produktionsvirksomheder, at de ikke kan få adgang til tilstrækkelige mængder af strøm pga. begrænsninger i eltransmissionsnettet, så de helt kan udfase brugen af gas og andre fossile brændselskilder.

Den 2. marts 2026 indførte Energinet en midlertidig pause i indgåelsen af nye nettilslutningsaftaler til transmissionsnettet. Manglende adgang til elnettet betyder konkret, at virksomheder må udskyde investeringer i nye og udvidede produktionsanlæg samt elektrificering af eksisterende produktionsprocesser. Det bremser elektrificeringen, og skaber usikkerhed hos både etablerede virksomheder og for nye, der undersøger efter produktionsmuligheder i Danmark.

Erhvervslivet noterer sig i den forbindelse, at Rigsrevisionen og Statsrevisorerne har udtalt kritik af Energinets udbygning af elnettet.

Virksomhederne oplever, at de centrale barrierer i forbindelse med den hastigt stigende efterspørgsel på elforsyning bl.a. er manglende kapacitet i eltransmissionsnettet til at dække virksomhedernes behov, ugennemsigtig og svært tilgængelige nettilslutningsproces, lang sagsbehandlingstid i Forsyningstilsynet, manglende beskyttelse af virksomheder i tilfælde af strømafbrydelser samt begrænset manøvrerum til at udnytte lokale energipotentialer.

Erhvervslivet fremhæver adgang til elnettet som en af de største udfordringer for danske produktionsvirksomheder.

NEKST-arbejdsgruppen *Hurtigere udbygning af elnettet* havde et fokus på at sikre hurtigere nettilslutning og fremme af fleksibilitet, som kan bidrage til at aflaste elnettet med henblik på at fremme elektrificering. Bl.a. som opfølgning på dette arbejde noteres det, at regeringen har igangsat en række konkrete initiativer, der skal fremme hastigheden i udbygning af elnettet, bl.a. ved at sikre smidigere myndighedsbehandling og netfremskyndelsesområder mv. i *Aftale om hurtigere og mere effekt udbygning af elnettet* fra december 2024, *Aftale om udbygning af sol og vind på land* 2025 fra oktober 2025 og *Nye regler for screening af jordkabler og stationer* gældende fra 1. januar 2026.

Derudover noteres det, at det fremgår af regeringsgrundlaget, at der skal udarbejdes en strategi for effekttilstrækkelighed, som skal sikre, at forsyningssikkerheden i Danmark fortsat er høj. Der er i december 2025 vedtaget et lovforslag, der tilvejebringer rammerne for, at der kan indføres en såkaldt kapacitetsmekanisme i Danmark, hvis det på et senere tidspunkt besluttes politisk.

Desuden noteres det, at *Aftale om akutplan for elnettet* og *Lov om ændring af lov om elforsyning* og *lov om fremme af vedvarende energi* fra oktober 2026, etablerer nye rammer og regler for prioriteringen af adgangen til den knappe kapacitet i elnettet.

Endelig følger det af *Politiske grundlag for firkløverregeringen*, at der igangsættes et arbejde for hurtigere miljøgodkendelser, så lange sagsbehandlingstider ikke forsinker netudbygningen og der skal udarbejdes en ny energiinfrastrukturplan 2035. Planen skal understøtte en bedre udnyttelse og af elnettet på mellemlangt sigt. Regeringen vil samtidig arbejde for at fokusere Energinets arbejde på de mest centrale opgaver, så der sikres maksimal udbygningshastighed og effektiv udnyttelse på lang sigt, der holder omkostningerne ned for forbrugere og virksomheder.

Relevant regulering

- Lov om elforsyning
- Lov om varmeforsyning
- Bekendtgørelse om interne elektricitetsforbindelser
- Bekendtgørelse om tilladelseskriterier, vilkår og ansøgningsproces for etablering af direkte linjer på land- og søterritoriet
- Elsikkerhedsloven
- Lov om styrket beredskab i energisektoren
- Bekendtgørelse om varetagelse af netvirksomhedsaktiviteter
- Systemansvarsbekendtgørelsen
- Energinets metode for tilslutningsprincipper ved nettilslutning af elforbrugere til eltransmissionsnettet

- Tilslutningsbestemmelserne: Green Power Denmarks Branchevejledning for tilslutning til og brug af distributionsnettet
- Bekendtgørelse om nettilslutning af elproduktionsanlæg
- Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om fremme af vedvarende energi.

Erhvervspanelet for Rød Løber
for Produktionsvirksomheder

Oktober 2026

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
T: 3529 1000
@: erst@erst.dk
W: erhvervsstyrelsen.dk

Fotos: Colourbox

ERHVERVSSTYRELSEN